

ЗАКОН О ЗАДУЖБИНАМА,

1912

*** * ***

ZAKON O ZADUŽBINAMA,

1912

у нови инвентар бр. 1840 (4)
11 јуна 1942 год.
Београд.

ЗАКОН

О

ЗАДУЖБИНАМА

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ
1912.

МИ
П Е Т А Р I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБИЈЕ

ПРОГЛАШУЈЕМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НА-
РОДНА СКУПШТИНА, САЗВАНА У ЧЕТВРТИ РЕДОВАН САЗИВ ЗА 1.
ОКТОБАР 1912. ГОД., НА XXXIII. САСТАНКУ, 10. ЈАНУАРА 1912.
ГОДИНЕ, РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН

О

ЗАДУЖБИНАМА

који гласи:

Члан 1.

Задужбине су оне добротворне установе,
заводи и фондови, које су поједина лица, фи-
зичка или правна, трајно основала својим има-
њем у каквом побожном или опште корисном
циљу.

Икв. др. 36193

Оне добротворне установе, које су ограничене само на једну или више одређених породица, не долазе у ред задужбина.

Члан 2.

Задужбина се може основати писменим актом добротворним, који је он сам написао и потписао, иначе који је полициском или судском влашћу оверен, или тестаментом.

У акту оснивања задужбине има се изложити циљ задужбини, имање том циљу намењено, и ко ће имањем управљати.

Члан 3.

Задужбина правно постоји кад је одобри Краљ у договору са Државним Саветом на предлог Министра, надлежног по задатку задужбине. За одобрење задужбине са религиозним циљем потребно је и претходно саслушање Архијерејског Сабора. Ако Министар не би одобрио постанак задужбине, извршиоци тестамена имају права жалбе Државном Савету у року од године дана, рачунајући од дана саопштења Министрова решења.

Одобрена задужбина уписаће се у регистар задужбина код првостепеног суда, у чијем подручју задужбина има своје седиште.

Члан 4.

Лица, која би хтела још за живота свога утврдити постанак своје задужбине, тражиће, сами или преко пуномоћника одобрење.

После смрти добротворове одобрење задужбине дужан је тражити надлежни старатељски судија ако то не би учинили наследници или добротвором одређен извршилац воље његове, у року месец дана, од кад се расправи питање о важности тестамена добротворова.

Члан 5.

Старатељски судија, пред којим се расправља питање о важности тестамена, којим је основана каква задужбина у опште корисном циљу, или се оставља легат каквој задужбини која већ постоји, дужан је о томе извести онога Министра, који би по циљу задужбине био надлежан, како би овај могао, на случај спора о важности тестамена, бранити на суду важност тестамена.

Члан 6.

Кад се задужбина одобри, она постаје обавезна и за самог добротвора, од које, он, ако је у животу, не може одустати нити је у чему без пристанка надлежног Министра мењати. Добротвор односно његови наследници дужни

су после тога одобрења имање, означено у акту оснивања, одмах предати задужбини, осим ако би што друго било предвиђено добротворним актом оснивања задужбине.

Члан 7.

Задужбина, основана по прописима овога закона, засебна је правна личност.

Имање, којим је задужбина заснована, припада њој, а не може се сматрати као државно имање, нити се може на што друго употребити осим на оно чему је она намењена и како је намењена.

Члан 8.

Свака задужбина мора имати једно или више лица, која ће имовином њеном управљати и задужбину пред судом и изван суда заступати у границама власти, коју им дају правила завештаоцем задужбине прописана. Ако оснивалац задужбине не би оваква правила прописао, учиниће то надлежни Министар по предлогу Задужбинског Савета.

Управа над задужбином може бити поверена и коме правном лицу или којој јавној власти, и онда су законити представници ових правни заступници задужбине, ако оснивалац није друкчије наредио.

Члан 9.

Лица, којима је поверена управа задужбине, дужна су старати се, да се имање, одређено за задужбину, њој и преда, и задужбином управљати тако, како ће у свему што потпуније одговарати намерама добротворима, означеним у акту оснивања, и правилима за то прописаним, иначе солидарно одговарају за неправилну управу и штету коју својом кривицом причине задужбини.

Управа задужбине дужна је у почетку сваке календарске године објавити у »Српским Новинама« преглед прихода и расхода задужбине као и целокупног њеног имовног стања. У исто време дужна је и надлежном Министру поднети извештај о управи задужбином.

Члан 10.

Задужбинско имање одржаваће се из редовних прихода његових. Ако би за одржање или унапређење тога имања било потребно чинити издатке смањивањем задужбинског имања, онда је потребно одобрење надлежног министра, по саслушању Државног Савета.

Из прихода задужбинског имања могу се чинити издаци на помен добротвора и управне трошкове. Ако би ови трошкови прелазили 10

од сто чистог прихода задужбинског имања, потребно је одобрење надлежног Министра.

Члан 11.

Ако се према промењеним, друштвеним или другим, приликама покаже, да је немогуће остварење циља, коме је задужбина намењена, може се променити одлука добротворова и задужбинско имање одредити сличном циљу. Ово продужење задужбине с промењеним циљем чиниће се увек законодавним путем а на предлог надлежног Министра.

Ако у акту оснивања задужбине није ближе одређен циљ, онда ће се Краљевим указом, на предлог надлежног Министра, а у договору са Државним Саветом, одредити ближи и непосредни циљ задужбине.

Члан 12.

Ако задужбина остане без управе ма из каквих узрока, или ако престане правно лице које је задужбином управљало, надлежни ће Министар поставити другу управу, осим ако оснивалац задужбине није о томе друкчије наредио.

Члан 13.

Ако се покаже потреба да се каквом задужбинско имање промени или у новац претвори

а оснивалац задужбине то није изрично забрањено, онда је дужна управа тражити одобрење од Министра, које овај даје у договору са Државним Саветом. Ако је добротвор при оснивању задужбине забрањено промену или продају задужбинског имања, или се покаже потреба да се нејасан смисао завештања протумачи, онда је потребно законодавно решење.

Члан 14.

Седиште је задужбинино оно место, у коме је управа, и према томе се одређује надлежност судска, у колико нарочито не би било што друго наређено.

Члан 15.

Право највишег надзора над управом сваке задужбине припада Министру, надлежном према циљу који задужбина има.

Члан 16.

Ако оснивалац задужбине није наредио ко ће задужбином управљати, онда ће њоме управљати Министар који је надлежан по циљу саме задужбине; он управља и оним задужбинама, које су изрично њему поверене на управу актом оснивања.

Члан 17.

Према броју и важности задужбина којима поједини Министар управља, као и ради вршења надзора над оним задужбинама, којима он не управља, али које по својим циљевима спадају у надлежност његову, може при своме Министарству установити Задужбински Савет као помоћни и саветодавни орган Министров за вршење тога права.

Ако који Министар не би при своме Министарству основао Задужбински Савет, онда ће Задужбински Савет при Министарству Просвете и Црквених Послова вршити своју дужност и према задужбинама, које потпадају под остала Министарства.

Задужбински Савет је дужан:

1.) да даје мишљење Министру о свему што се тиче задужбине;

2.) да прописује правила о управи појединих задужбина, у колико их не би било у акту оснивача задужбине;

3.) да врши у име Министарства непосредни надзор над свима задужбинама, које нису поверене државној управи, већ управи појединих физичких или правних лица или одбора; да прибира и оцењује извештај и билансе сваке задужбине и по њима цени исправност рада задужбинске управе;

4.) да предлаже Министру тражење обезбеђења на имања управника појединих задужбина ради осигурања штете причињене задужбини. Првостепени ће Суд одобравати ова обезбеђења на прост захтев Министров.

Члан 18.

Задужбински Савет чине седам чланова, од којих су један члан Државног Савета и један Касациони Судија. За остале чланове узмеће се лица по стручности, према врсти задужбина, над којима Министар води надзор.

Чланови Задужбинског Савета постављају се Краљевим указом. Један се од њих указом поставља за председника, а сви се постављају на три године.

Потребно помоћно особље одређује и поставља надлежни Министар. Шеф канцеларије и надзорник имања имају нарочити хонорар. Овај хонорар одређује Министар по саслушању Задужбинског Савета, а пада на терет свих задужбина, којима управља Министарство, и над којима се, по указаној потреби, ови постављају, сразмерно количини прихода појединих задужбина.

Члан 19.

Ближа правила за управљање задужбинама и вршење права надзора над задужбинским упра-

вама прописаће се Краљевом Уредбом, на предлог надлежног Министра.

Члан 20.

Задужбине су ослобођене плаћања свих такса, пореза и државних приреза.

Члан 21.

Задужбинама, које су пре овога закона отпочеле свој рад, утврђује се правни опстанак и без накнадног државног одобрења, али се све имају уписати у регистар задужбина (члан 3.) и саобразити одредбама овога закона у року од шест месеца.

Члан 22.

Овај закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а стаје на снагу трећег дана по његову обнародовању у „Српским Новинама“, и тада губе силу и престају важити законодавно решење од 11. фебруара 1896. године, као и све што би овоме закону било противно.

Препоручујемо нашем Министру Просвете и Цркв. Послова да овај закон обнародује, а свима Нашим Министрима, да се о извршењу његову ста-

рају, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

14. јануара 1912. год.
у Београду.

П Е Т А Р с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
Министар правде,

Др. Д. Аранђеловић с. р.

Председник
Министарског Савета,
Министар иностраних дела,
Др. М. Ђ. Миловановић с. р.

Министар финансија,
Стој. М. Протић с. р.
Министар унутрашњих дела,
М. Трифковић с. р.

Министар војни,
почасни ађутант **Њ. В. Краља**,
генерал,
Степ. Степановић с. р.
Министар просвете и црквених послова,
Љ. Јовановић с. р.

Министар народне привреде,
М. Капетановић с. р.

Министар грађевина,
Мих. В. Илић с. р.
Министар правде,
Др. Д. Аранђеловић с. р.

Иск. др. 36193